And the Crooked Shall Be Made Straight

פרשת תולדות -ה'תשפ"ה Torah in Motion - Leah Silver

קוֹל קוֹבֵ'א בַּמִּדְבֶּּר פַּנָּוּ דֶּרֶךְ ה' יַשְׁרוּ בְּעֲרָבָה מְסִלָּה לֵא-לֹהֵינוּ: כָּל־גָּיאֹ יִנְּשֵׂא וְכָל־הַר וְגִּבְעָה יִשְׁפֵּלוּ וְהָיָה (ישעיהו מ:ג-ה) (ישעיהו מ:ג-ה) בְּעָקבֹ לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה: וְנִגְלָה כְּבְוֹד ה' וְרָאָוּ כָל־בָּשֶׂר יַחְדָּׁוֹ כִּי כִּי בְּיִר הְי וְנִגְלָה כְּבְוֹד ה' וְרָאָוּ כָל־בָּשֶׂר יַחְדָּוֹ כִּי בִּי בִּי ה' דְּבֵּר וֹישעיהו מ:ג-ה) A voice cries, Prepare in the wilderness the way of the Lord, make straight in the desert a highway for our God. Every valley shall be exalted, and every mountain and hill shall be made low: and the crooked shall be made straight, and the rough places plain: and the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together: for the mouth of the Lord has spoken it.

Crooked Crisis:

וַיִּתְרֹצְצִוּ הַבָּנִים בְּקַרְבֶּה וַתִּאמֶר אִם־בֵּן לָמֶה זָּה אָנָכִי וַתַּלֶּךְ לִדְרִשׁ אֶת־ה': וַיֹּאמֶר ה' לָה שְׁנֵי (גיים) [גוֹיִם] בְּבִטְנֵּה וֹשְׁנֵי לְאָמִּים מִמַעַיִּה יִפֶּרִדוּ וּלְאֹם מִלְאָם יֶאֱלֶץ וַרָב יַעַבְד צָעִיר: וַיִּמְלְאָוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהַנָּה תוֹמָם בְּבִטְנָה: וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֵּלוֹ בְּאַדֶּרֶת שֵׁעֶר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׁו: וְאַחֲבִי־בֵׁן יָצָא אָחִיו וְיָדָוּ אֹחָזֶת בַּעַקָב שָשִׁו וַיִּקָרָא שְׁמוֹ יַעַקֹב וְיִצָּחָק בַּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בָּלֶדֶת אֹחָם:

וַיְּהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְּחָק ֹ לְבֵרָה אֶת־יַצְקֹבֹ וַיְּהִי אַה יָצָא יַצָא יַצָאֹ יַנְלְב מֵאֵת כְּגִי יִצְחָק אָבִיו וְצֵשְׁוֹ אָחִיו בָּא מְצִידוֹ: וַיִּצְשׁ גַּם־הוּאֹ מֵטְעַמִּים וַיָּבָא לְאָבִיו וַיִּאמֶר לְאָבִיו יֻקֶם אָבִי וְיֹאכֵל מִצְּיִד בְּנוֹ בַּעֲבוּר הְבָרַכְנִּי וַיְּאמֶר לְאָבִיו וַיִּאמֶר אָנִי בִּנְּהְ בְּכְרְהָ עֵשָׁוֹ: וַיֶּחֲלֵד יִצְחָק חָרָדְה גִּדֹלָה עַד־מְאֹד וַיְּאמֶר מִי־אַפֿוֹא הָוּא הַצְּד־צִיִד וַיִּבָּא לִי וָאֹכָל מִכֶּל בְּטֶרֶם הָּבְוֹא וְאֲבָרְכֵהוּ גַּם־בְּרָוּה יִהְיָה: נִיּאמֶר בְּיִי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָלָה גְּדְלָה וּמָרָה עַדְרֹמְאֹד וַיִּאמֶר לְאָבִין בְּנִלְה זִיְבְּח בְּרְכָתָף: וַיֹּאמֶר הָבִילְ אָבְיוֹ וְיִצְעָק בַּנִּי גַם־אָנִי אָבִי וֹיֹּאמֶר בָּמִר בָּחָה בְּרְכָתְי וַיִּאמֵר הְלֹא־אָצִלְה לִי בְּרָבָה: וַיִּעְלְבְּיוֹ יִצְעָקְבֹּיִי עָּהְבֹּיִ שְׁתְּבְּרִי שִׂמְּ הְבִּיְרְ אָבִין וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְּכָר צִשְׁל וְיִבְּלְבְי בְּרָבְי שִׁבְּיִים וְדָּגָן וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְלָה אֵפוֹי אָבְי וְנִיאֲשָׁה בְּנִי: וַיֹּאמֶר בְּלִי בְּרָבְי אָבִין וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְלָה אֵפוֹא מָה אָּגְשֶׁה בְּנִי: וַיֹּאמֶר צַשְׁוֹ אָלִי עָבְּיִים וְדָגָן וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְלָה אֵבִי וְנִיבְּן אַבְיִי וֹנְעָשׁוֹ הָוְן גְּיִילְם אָבִין וְתִירְשׁ סְמַכְתִּוּ וֹלְלָה אָבִי בְּלָה אָבְי בְּתְה בְּתָה לְקְחִי לוֹ לַעֲבָּלִיים וְדָגָן וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְכָה אֵפוֹי מָה הְוֹא בְּיִי בַּרְבִיים וְדָגָן וְתִירְשׁ סְמַכְתִּיו וּלְלָה אָבִיי וְיִּעְא עִילוֹ לְלָבְייִבְיוּ בְּחָבְי בְּבְרִבְיי בַּרְבְנִי גַם־אָנִי אָבִי וְיִשְׁא עשִׁוֹ לְלְנְוֹ וִיבְבָּי.

FOR HE HATH SUPPLANTED ME. *Va-yakeveni* (for he hath supplanted me) is to be rendered: for he hath deceived me. *Ve-okbah* (in subtlety) in *But Jehu did it in subtlety* (ve-okbah) (II Kings 10:19) is similar. *'According to I.E. it should be translated: But Jehu acted with deceit.* It is possible that it comes from the same root as *akov* (deceitful) in *The heart is deceitful* (akov) (Jer. 17:9). *Akov* is the opposite of *mishor* (straight). *'Cf. Is. 40:4, ve-hayah he-akov le-mishor (and the rugged shall be made level). We thus see that akov is the opposite of mishor.* (Ibn Ezra)

Crooked Consequences:

1-וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הָוֹא לֵאָה וַיִּאמֶר אֶל־לָבָוֹ מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הַלְּא בְרָחֵל עָבַּדְתִּי עִמֶּהְ וְלָמָּה רְמִּי<mark>תְנִי:</mark> וַיִּאמֶר לְבָּן לֹא־יֵעָעֶלָה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתַת הַצְּעִירָה לִפְנִי הַבְּכִירָה: (כ"ט:כ"ה-כ"ו)

וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרָחֻל וַיִּשָׂא אָת־קֹלוֹ וִיּבַדְּ: (כ"ט:י"א)

בּוְלֶבֶן הָלַּךְ לִגְזֹז אֶת־צֹאנָוֹ וַתִּגְנִב רָחֵׁל אֶת־הַתְּרָפִים אֲעֶׁר לְאָבִיהָ: וַיָּגָנֹב יַעֵלָּב אָת־לֵב לָבַן הַאֲרָמֵי עַל־בָּלִי הָגִּיד לוֹ כֵּי בַרְחַ הָּוּא: וַיָּאמֶר לָבָן לִיַצְלֹּב מֶה עָשִׁיתָ וַתִּגְּלָב אֶת־לְבָבֵי וַתְּנָהֵג אֶת־בְּנֹלֵי בִּשְׁבֵיוֹת חֶרֶב:לֻמָּה נַחְבֵּאתָ לִבְלֹחַ וַתִּגְּלָב אֹתִי וְלֹא־הַגִּדְתַּ לְּבָלוֹ לְיַצְלֹּב מֶה עָשִׂיתָ וַתִּגְּלָב אֶת־לְבָב, וַתְּבָב, וַתְּבָב, וַתְּבָלָתְ עִמְּה הִסְבַּלְתָּ צְשִׁיוֹ עִמָּה הִסְבָּלְתָּ צְשִׁיוֹ עִמָּה הִּלְיָה לְּבָיְ וְלִבְנֹתְי עִמְה הִּלְצְּמִ וּבְיַעֲקֹב וְלִאְרַבְי עִמְלֹב עִבְילָב עָבילָם צִּמְשׁוֹ עִמְּלָב וַיִּאמֶר לְבָיְתְ אָבִיךְ לָמֶה גָּנַבְהָ אֶת־אֱלֹהֶי לְדָּ הָלָבְּ תְּבְיֹבְע יַצְלְב וְיִּאמֶר לְבָיְתְ אָבִיךְ לָמֶה גָּנַבְהָ אֶת־אֱלֹהֶיךְ וַיְּעָקֹב וַיִּאמֶר לְלָבְן בְּיִ אָשְׁרְתִּי בָּן הִמְּלְבְע עִיְלְב בִּי רָחֵל גְּנָבְתַם:וַיָּבֹא לְבָּן בְּאָהֶל יַצְקֹב וּ וּבְאָהֶל יַצְקֹב וּ וּבְאָהֶל לֵצָא וְבִּאָה וְיָבְאָה לְבְּתְם:וַיָּבֹא בְּאָהֶל לְבָן בְּאָב, וַמְּשִׁים לְבָן אֶת־בָּלְר הַאָּהֶל לְבָא בְּאָהֶל רְחֵל; וְרָחׁל לְצְא בְּצָבְי וַלְיִבְּב בְּר הַעָּבְל רְחֵל לְצְא בְּצָבְי וַלְיִבְּבְּ בְּה וִיְבְּלָב וְתְּה בְּלְהָר לְבָּב בְּבְר בְּנִבְים וַתְּשִׁמֵם בְּבַר הַגָּבֶל הְבָּלְה לְבָּב בְּב בְּבְיה לְבְּלְבְים וַתְּשִׁתְם בְּבָר הַאָּהָל לְבָא בְּצָּב בְּבְיר הָבְלְּב בְּתְב בְּב בְּב בְּבְלְבְים וַתְּשִׁב בְּבְיתְם: וְלְא בְצָא וַנִיבְשׁׁ לְבָן אֶת־בְּלֹר לֵאָה וְיָבְשׁ בְּבְר בְחָה וְלְא בְּצָב א בַּעְּהָל לְלָא בְצָא וֹיִב עִבְיהָם וַתְּלְבִים וַתְּשִּבּע בְּלִב, בְּל הָבְּל הָם וְיִבְשׁׁב בְּבָר הָבְלְיה, בְּיִב בְּים בְּבְּלְיהָם בְּבְּל בְּיִם בְּבְּלְבִים בְּבְיב בְּבְיב בְּבְבְים בְּבְלְבִי וְלְאב בְּצָבְיה וְיִבְשׁׁב בְּבְבְים בְּבְיב בְּבְים וְיִבְּבְיב בְּבְבְים וְבְּבְבְּים בְּבְּבְים וְהְבְּבְב בְּיב בְּבָּים וְבְּבְבְים בְּבְּבְים בְּבְבְּים וְבְיבְבְים בְּבְבְיבְים וְבְבְים וְבְיבְבְּב בְיבְיבְית וְיִבְיבְּים בְיבְבְית וְבְיבְבְים וְבְיבְּבְים וְיִבְּבְבְים וְבְיבְיבְבְים וְיִבְּבְבְיבְיבְים וְיבְבְבְּבְיבְבְים וְבְּבְבְיבְבְּב בְיבְבְיבְבְית וְבְבְבְיבְבְיבְים וְיִבְבְבְיבְים וְבְּבְבְיבְבוּים וַבְּבְבְיבְבְיב וְבְבּבְיבְבְיבוּים וְבְּבְבְיבְבוּב וְבְבּבְיבְים וְיבְבְבוּבְיבְבוּים וְבְבּבּיבְים וְבְּבְבְבוּבְיבְבְים וְבְּבְבְבְים וְבְּבְבְיבְיבְבְי

(וַיִּאמֶר יִצְחָקֹ אֱל־יַעַלְב גִּשָׁה־נָּא וַאֲמֵשִׁךּ בְּנֵי הַאַתָּה זֶה בְּנִי עֲשָׂו אִם־לְא:)

2-וַיַעֲנֹוּ בְנֵי־יַעֲלָב אֶת־שְׁכֶּם וְאֶת־חֲמָוֹר אָבֶיו בְּמִרְטָה וַיְדַבֵּרוּ אֲשֶׁר טִמֵּא אֵת דִּינָה אֲחֹתָם: (ל"ד:י"ג)

4-וַיִּקְחָוּ אֶת־כְּתְנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׁצִיר עִוִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֵּחָּנֶת בַּדְּם: וַיְשַׁלְּחׁוּ אֶת־כְּתְנֶת הַפַּפִּסִם וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶׁם וַיֹּאמֶר בְּנָה הַכָּתְנֶת בִּנְדָ הָוֹא אִם־לְא: וַיַּבְּיָרָה וַיֹּאמֶר בְּנִי חַיָּה רָאָה אֶל־אֲבִיהֶׁם וַיֹּאמֶר בִּנְהָ הַנְּתְ בְּנָתְ בְּנִי חַיָּה רָאָה אֲכָלֻתְהוּ טָרָף עֹרָך יוֹסֵף: וַיִּקְלִע יַצְלְבֹ שִׁמְלֹתָיו וַיָּשֶׁם שַׂק בְּמָתְנֶיו וַיִּתְאבֵּל עַל־בְּנָוֹ יָמָים רַבִּים: וַיִּקְמוּ כִּי־אֵרְד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאִלָּה וַיִּבַּךְ אֹתְוֹ אָבִיו: כִּל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתִיו לְנַחַמוֹ וַיִּמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר בִּי־אֵרְד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאִלְּה וַיִּבַּךְ אֹתְוֹ אָבִיו: (ל"ז:ל"א-ל"ה)

Straightening Up:

וַיּנְתָּר יַצְקֹב לְבַדְּוֹ וַיֵּאָבָק אִישׁ עִּמֹּוֹ עַד צְלְוֹת הַשָּׁחַר: וַיַּּרְא בְּי לְא יָכֹל לֹוֹ וַיִּגָּע בְּ<u>כַף־יִרְכֵוֹ</u> וַמַּלֵע בַּף־יֶרֶה יַצְלֹב בְּהָאָבְקוֹ עִמְּוֹ: וַיִּאמֶר שַׁלְהַנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לְא אֲשַׁלֵחַה בַּ<u>י אִם־בּּרכְתִּנִי</u>: וַיִּאמֶר אֵלָיו מַ**ה־שְּׁמֶה וַיִּאמֶר יַצְקֹב: וַיֹּאמֶר לְא יַצְלְב וֵיּאמֶר עוֹד שִׁמְדְּ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרְגָל בִּי־שָׁרְתָּ עִם־אֶּבל הָאָרָם וְיִּאמֶר לָא יַצְלְב וַיִּאמֶר הַנְּיִּ שְׁלֶהְ וַיִּאמֶר לָמָהְ הַבְּא שְׁמֶּךְ וַיִּאמֶר לִשְׁמִי וַיְבֶּרֶךְ אֹחָוֹ שָׁם: וְעִם־אָנָשִׁים וַתּנְּבֶל: וַיִּשְׁאַל יַצְלְב וַיִּאמֶר הַנִּיְאָרִת אֶל לְּהִים בְּלְּהִים וַהְּנָצֵל וַפְשִׁיי וַיִּבְרָך אֹחָוֹ שָׁם הַמָּקוֹם בְּנִיאָר לִ כִּי־רָאָיתִי אֱ-לֹהִים בְּּנְיִם אֶל־בְּלְנִישְׁיִב וֹעָם הַמָּקְוֹם בְּנִיאֵר. (ל"ב: כ"ב-ל"א)**

ן עֵינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדָּוּ מִזֹּקֶן לָא יוּכַל לִרְאָוֹת וַיִּגְשׁ אֹתָם ֹ אַלִּיו וַיִּשַׁק לָהֶם וַיְּחַבֵּק לָהֶם: וַיְּאֶמֶר יִשְׂרָאֵל בְּרָבִּיוֹ וְיִשְׁרָאֵל בְּרָבִּיוֹ וְיִשְׁרָאֵל בְּרָבִּיוֹ וְיִשְׁרָאֵל בְּרָבִּיוֹ בְּרָבָּיוֹ בְּיִבְּקׁח יוֹסַףְ אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־שְּׁפְּרָיִם בִּימִינוֹ מִשְׁמָאל יִשְׁרָאֵל וְאָת־מְנַשֶּׁה בִּשְּׁמֹאלוֹ וַיִּשְׁתַחוּ לְאַפָּרִים וְהָנָּא בָּצְיִיר וְאָת־מְנַשֶּׁה בִּבְּלִוֹ וְיִשְׁרָאֵל וַיִּשְׁתַחוּ לְאָבֶּיוֹ אָרְבָּה שָׁבְּיוֹ וְיִשְׁרָאֵל וַיִּאָשׁ אַבְיוֹ וְיִשְׁרָאֵל וְאָת־יְּבָּיִי וְשִׁרְאֵל אָת־יְמִינוֹ וַיְּשְׁתְשֹׁל אַלוֹ וְיִּשְׁתַ מְנִאָּה שָׁבָּלְיוֹ בְּיִבְעָה מְנִשְׁה בִּבְּלִוֹ בְּרָבְּה אָת־יְמִינוֹ וַיְּבְּרָה אָת־יְמִינוֹ וַיְּבְרָה הָּבְּלְרִא אָבְרָהְם וְיִצְּחָק וְאָבְּלְבְּה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיִּוֹם הַזָּה. הַפַּלְאָה הַגֹּאֵל אֹתִי מִפְּלִירְ יְבָרְהְּ שְׁרִבְּרָב בְּקָבִים וְיִצְחָק וְיִצְחָק וְיִבְּרָב בְּקָבִים הָאָבְיִין בִּיְרָא שִׁבְּרָיִם וְיִצְחָק וְיִבְּבְרִים וְיִצְחָק וְיִבְּבְּרִים וְנִצְּחָה שְׁבְּרִים וְנִצְלְיִם וְבִּבְרִים וְתִּבְרִים וְיִבְּלְבְי וְלִּבְרִים וְנִישְׁהָ אִבְרִים עִלְּרִית בְּעָבִין וֹיִשְׁתְּן אִבְּרִים וְנִבְּלְים וְבִבְּרִים וְנִאְבְּיִים וְנִישְׁם אָּבְרִים וְנִבְּלְים וְבִּבְיוֹ לֹאבֹבת יְבִּינִים בְּנִים בְּנִישְׁב וְבִּבְרִים וְנִבְיְבְּבְּיוֹ בְּבְּיִם וְבְבְּבְיוֹ בְּבְּבְיוֹ שְׁבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹם בְּהִנִּא בְּנְשִׁם וְבִבְרְף יִשְּׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְּׁמְבְּן בְּבְּיְבְּעְבְיוֹ וְכִבְּעָם וְבִבְרְוּ יִשְּׁרְאָב לְנִשְׁם וְבִבּירְם וְשִּבְּיוֹ בְּיִבְּעָם וְבִבּים בְּנִים וְשִּבְּעָם וְבִבּים בְּיִבְּעְם וְבִבּיף מְבִּיִּים וְנִשְּרִבּין וְיִּבְּלְ וְשִׁיְּבְּל וְשִׁיְּשְׁב בְּעִבּי בְּבְּיִם וְבְבְיִים וְכִבְינְשְּבְי בְּבְּים בְּבִּיוֹם וְבְבְּעְבְּי בְּנְשְׁבְּי בְּבְּיִּבְים וְבְיִבְּים בְּבְּבְיוֹ בְּיבְבְיוֹ בְּבְּבְים וְבְבְּעָם וְבְבְּל בְּיִבְּילְבְם וְבְבְּבְּים בְּבִילְים בְּבִּיוֹם וְבְּבְּבְּים בְּבִילְשְׁבְּבְיוֹ בְּבְּבְים בְּבְּבְים וְבְבְּבְים בְּבְיִים בְּבְּבְים בְּבְּבְּים בְּבְיוֹם בְּבְיבְּבְּים בְּבְיוֹם בְּבְיבְּבְּבְיוּב בְּבְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְיוֹב בְב

Alternate Option:

וַיָּרָא אֵלָיוֹ ה' וַיָּאמֶר אַל־תַּרָד מִצְרָיְמָה שְׁכָּן בָּאֶׁרֶץ אֲשֶׁר אֹמֵר אֵלֶיךְ: גְּוּר בָּאָרֶץ הַוֹּאת וְאֶהְיָה עִמְּהָ וַאָּבָרְכֶּהָ כִּי־לְהָּ וּלְזַרְעַּהְּ אֶתֵּוֹ אֶת־כָּל־הָאָרָצָת הָאֵל וַהַקְמֹתִי אֶת־הַשְׁבֵעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּץְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךּ: וְהָרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעַהְ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמִים וְנָתַתִּי לְזַרְעַךְ אֵת כָּל־הָאַרָצָת הָאֵל וְהִתְּבָּרְכְוּ בְזַרְעַהְ כִּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: מֵּקֶב אֲשֶׁר־שָׁמֵע אַבְרָהָם בִּּלְלֵי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתִי חָקוֹתִי וְתוֹרֹתָי:

פועל אחר הגזור מאיבר גוף הוא עֶקַב - הלך בעקבות מישהו - מן עֶקַב (בתנ"ך עַקָב פירושו 'רימה') (האקדמיה ללשון העברית)

(הושע י"ד:י) אָלָה נָבָוֹן וְיֵדְעֵם כִּי־יִשְׁיִּרִם דַּרְבֵי ה' וְצַדְּקִים יֵלְכוּ בָּם וּפּשְׁאָים יַבָּשְׁלוּ בָם: (הושע י"ד:י) Whoever is wise, let him understand these things: whoever is prudent let him know them; for the ways of the Lord are right, and the just do walk in them: but the transgressors shall stumble in them.

This was the greatness of our forefathers. In addition to being righteous, pious, and lovers of God to the utmost degree, they were also *yesharim*. That means they were civil with the [other] nations of the world, despite [the latter] being detestable idol worshipers. Our forefathers nevertheless extended them love and concern for their welfare, as this fortifies [God's] creation. [To illustrate,] we see how our forefather Avraham exerted himself greatly in prayer for the welfare of Sodom. He desired their survival, even though he totally detested them and their king due to their evil ways (as is clear from how he spoke to the King of Sodom). In the *Midrash Rabbah* on *Parashas Vayerah*, (*Parasha* 49) we find the following about this:

The Holy One Blessed Be He said to our forefather Avraham, "You love righteousness and loathe wickedness. You love to vindicate My creations and you loathe to convict them."

He literally was like the *father of a multitude of nations*. For even when one's son is not walking in righteousness, [the father still] seeks out his wellbeing and benefit. Similarly did graciousness and the most remarkable civility abound within Avraham's words to Lot, as will become clear in the parashah of *Lech L'cha*.

We also see how conciliatory our forefather Yitzchak was with his enemies, and was reconciled to a much greater extent than befitted the minimal words of appearement submitted by Avimelech and his friends - as explained over there.

Further, even though our forefather Yaakov was justifiably furious with Lavan – as he was aware that Lavan wanted to eradicate [him and his followers; and it would have happened] were it not for God [stopping him] – he, nevertheless, spoke with [Lavan] in a gentle manner, This is the case to such an extent that [the Sages] said of him in *Bereishis Rabbah (Parasha 74)*, "[Better] the anger of the forefathers than the modesty of the descendant" — [Yaakov] was readily appeased by him. We have likewise gleaned much [more] from the forefathers' societal behavior. This behavior is that which sustains the world, which is in turn a theme particular to this Book, the Book of Creation. For this reason this book is also entitled Sefer Ha-Yashar, highlighting this aspect of our forefathers' actions. (Netziv, intro to Sefer Beresheet)